

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЕКОЛОГІЧНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

спеціальність		обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма		факультет	біотехнологій
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

БУЗІНА ІРИНА МИКОЛАЇВНА

Вища освіта – Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва спеціальність 193 Землевпорядкування та кадастр.
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», спеціальність 103 «Науки про Землю»
Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук, 03.00.16 – екологія
Вчене звання - доцент
Досвід роботи – 15 років
Показники професійної активності з тематики курсу:
авторка більше 25 навчально-методичних розробок;
співавторка 8 навчальних посібників;
учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	+380662279401	електронна пошта	nezabudka120187@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування системного розуміння закономірностей раціонального використання земельних ресурсів з урахуванням екологічних обмежень, природних властивостей територій та антропогенного навантаження, а також набуття теоретичних знань і практичних навичок щодо обґрунтування екологічно збалансованих моделей землекористування, спрямованих на збереження родючості ґрунтів, підтримання ландшафтної стійкості та забезпечення сталого розвитку територій.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проект
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>Здатність до системного аналізу процесів використання земельних ресурсів з урахуванням екологічних, соціальних і економічних чинників.</p> <p>Здатність застосовувати знання природничих наук для оцінювання стану земель та обґрунтування екологічно безпечних моделей їх використання.</p> <p>Здатність оцінювати екологічний стан земельних ресурсів і визначати рівень їх деградації (ерозія, засолення, забруднення, ущільнення ґрунтів тощо).</p> <p>Здатність обґрунтовувати напрями раціонального землекористування з урахуванням природних властивостей ґрунтів, ландшафтних умов і допустимого антропогенного навантаження.</p> <p>Здатність розробляти заходи щодо збереження та відновлення родючості ґрунтів і запобігання деградаційним процесам.</p> <p>Здатність оцінювати екологічну ефективність управлінських рішень у сфері землекористування відповідно до принципів сталого розвитку та екологічної безпеки.</p>	Програмні результати навчання	<p>Знати теоретичні засади екологічного землекористування та нормативно-правові основи охорони земель.</p> <p>Аналізувати структуру землекористування території та визначати екологічні ризики, пов'язані з її трансформацією.</p> <p>Оцінювати стан ґрунтового покриву за показниками родючості, деградації та забруднення.</p> <p>Обґрунтовувати вибір ґрунтозахисних і природоохоронних заходів для підвищення екологічної стійкості земельних угідь.</p> <p>Розробляти рекомендації щодо оптимізації структури землекористування з урахуванням принципів раціонального природокористування.</p> <p>Прогнозувати наслідки антропогенного впливу на земельні ресурси у середньо- та довгостроковій перспективі.</p>
-------------	---	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Лекція 1.	Теоретичні засади екологічного землекористування.	Практичне заняття 1	Аналіз структури землекористування досліджуваної території.	Самостійна робота	Еволюція концепцій раціонального землекористування. Екологічні наслідки інтенсифікації сільського господарства. Біогеохімічні аспекти функціонування ґрунтового покриву. Проблема деградації земель в Україні та світі. Ґрунтозахисні системи землеробства.
Лекція 2.	Структура земельного фонду та екологічні особливості землекористування.	Практичне заняття 2	Оцінка рівня антропогенного навантаження на земельні ресурси.		
Лекція 3.	Деградаційні процеси у землекористуванні.	Практичне заняття 3	Визначення показників деградації ґрунтів.		
		Практичне заняття 4	Екологічна оцінка стану земельних ресурсів.		

МОДУЛЬ 2. АНТРОПОГЕННА ТРАНСФОРМАЦІЯ, ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЛАНДШАФТІВ

Лекція 4.	Екологічна оптимізація структури землекористування.	Практичне заняття 5	Розроблення заходів щодо зменшення ерозійних процесів.	Самостійна робота	Роль лісосмуг у стабілізації агроландшафтів. Органічне землеробство як модель екологізації агровиробництва. Відновлення родючості порушених земель. Земельна політика та екологічна безпека держави. Перспективи сталого управління земельними ресурсами.
Лекція 5.	Ґрунтозахисні та природоохоронні технології у землекористуванні.	Практичне заняття 6	Проект оптимізації структури землекористування території.		
Лекція 6.	Управління земельними ресурсами та прогнозування їх стану.	Практичне заняття 7	Оцінка ефективності природоохоронних заходів у землекористуванні.		
		Практичне заняття 8	Розроблення рекомендацій щодо відновлення деградованих земель.		
		Практичне заняття 9	Комплексна екологічна оцінка землекористування території.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Воловик В.М. **Ландшафтознавство: курс лекцій**. Вінниця: Твори, 2018. 254 с.
2. Другак В.М., Гунько Л.А. **Еколого-ландшафтне впорядкування землекористування сільськогосподарських підприємств в умовах нових земельних відносин** К.: ДП «Компринт», 2013. 185 с.
3. Гуцуляк В.М., Максименко Н.В., Дудар Т.В. **Ландшафтна екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів**. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 284 с.
4. Лаврик О. Д. **Класифікація і типологія долинно-річкових ландшафтно-технічних систем**. Наукові записки Вінницького педуніверситету. Серія «Географія». № 1-2, вип. 30, 2018. С. 62-70.

Методичне забезпечення

1. **Методичні рекомендації оцінки екологічної стабільності агроландшафтів та сільськогосподарського землекористування**. К.: Ін-т землеустрою УААН, 2001. 15 с.
2. Ганчук М.М. **Ландшафтна екологія: методичні рекомендації до проведення практичних робіт для студентів напряму підготовки 101 «Екологія»**. Мелітополь, 2018. 23 с.
3. Дудка І.Г., Чернов Б.О. **Ландшафтознавство: практикум**. Київ: КНТ, 2015. 198 с.
4. Костюченко Н.І. **Ландшафтна екологія: методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів освітнього рівня «бакалавр» напряму підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»**. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 75 с.
5. П'яtkова А.В. Роскос Н.О. **Ландшафтознавство: прикладні аспекти: навчально-методичний посібник**. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 122 с.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.